

Ekosofias Nyhetsbrev

MARS 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

FLER SKYFALL OCH ÖVERSVÄMNINGAR I SVERIGE

Väderobservationer i Sverige visar att temperaturer, regnmängder och extremt kraftig nederbörd har ökat och trenden kommer att fortsätta. Nu har konsekvenserna av de framtida klimatförändringarna kartlagts.

Under de senaste 20 åren har en rad kraftiga och ihållande regn drabbat Sverige med översvämningar, ras och skred som följd.

I forskningsprojektet Nederbörd och översvämningar i framtidens Sverige studeras de tre klimatutsatta platserna Falkenberg, Karlstad och Haparanda.

– Det finns stora risker för att fler skyfall och översvämningar i vattendrag och sjöar kommer att öka i framtiden, säger Deliang Chen, projektledare och professor vid Göteborgs universitet.

För att kunna förutsäga framtida översvämningar har forskarna modellerat fram lokala klimatscenarier med hjälp av bland annat globala klimatmodeller, regionala klimatsimuleringar och statistiska metoder.

– Med detta som utgångspunkt kunde sårbarheter inom de översvämningshotade områdena analyseras, riskerna kunde kartläggas och förslag på åtgärder tas fram, säger Deliang Chen.

Syftet med projektet har varit att stödja och utveckla metoder för det klimatanpassningsarbete som pågår i kommuner och länsstyrelser runtom i Sverige.

SVENSKA KOMMUNER STÅR INFÖR AKUT GRUNDVATTENBRIST

Om vi inte gör något radikalt åt vattenanvändningen hotas matproduktionen, vi kan stå inför en hungerkatastrof inom 35 år, säger KTH-professorn Bo Olofsson. I Sverige utgår vi ifrån att vi har tillräckligt med vatten – men bortser från en tilltagande grundvattenbrist. Att spara vatten i depåer i berget är en av de lösningar som KTH-forskare nu tittar på.

Enligt Bo Olofsson, professor vid Mark- och vattenteknik på KTH, har vi fram till idag inte tänkt så mycket på grundvattenbristen i Sverige. Vi har utgått ifrån att vi har tillräckligt med vatten och lever i tron att vi kommit en bit på väg mot en mer effektiv och hållbar vattenförbrukning.

– Vi förbrukar mer och mer vatten i och med att allt fler flyttar permanent till sommarstugor i skärgården och längst kusten. Alla vill till exempel ha duschmöjligheter.

Bo Olofsson pekar på att kommuner som Österåker, Norrtälje, Vaxholm, Tyresö och Värmdö riskerar att få ett kraftigt underskott av vatten. Även de låga grundvattenlagren på Gotland väntas bli ett stort problem till sommaren och redan från första april gäller bevattningsförbud där.

Grundvattenbildningen i Sverige är låg under maj till september.

– Addera också att sommaren blir allt längre på grund av klimatförändringen.

Runt nästa sekelskifte kan sommaren vara så mycket som en till en och en halv månad längre än idag.

En lösning är grundvattendammar. Ju längre fram i tiden vi blickar, desto mer betydelsefulla blir dessa vattendepåer.

När vi inte duschar oss till vattenbrist i sommarstugan så tär vi rejält på jordens resurser genom det vi äter och de kläder och andra saker vi konsumerar.

Svensken använder nämligen i snitt 300 liter vatten per dygn, men räknar vi med vattnet som går åt för att producera maten vi äter och prylarna vi köper handlar det om 20 gånger så mycket. Då är vi uppe i 6 000 liter varav hälften av vattenförbrukning härrör från importerade varor.

Forskning.se

HÖJD HAVSNIVÅ BLIR DYRT FÖR KÖPENHAMN

En höjning av havsnivån med elva centimeter fram till 2050 skulle orsaka skador på strax under 10 miljarder kronor i Danmarks huvudstad Köpenhamn, enligt en studie som publicerades i vetenskapstidskriften NHESS. Bakom uträkningen står det tyska Potstaminstitutet för klimatföljdsforskning. Institutet har kommit fram till att kostnaden nästan skulle fördubblas om havsnivån i stället stiger med 25 cm fram till 2050, som är ett av FN:s klimatpanels värsta scenarior.

MODERNA DAGVATTENLÖSNINGAR I VISIONÄRT BOSTADSOMRÅDE

Sigtunas nya visionära bostadsområde, Sigtuna stadsängar som ska tas i bruk 2018, planeras att få moderna dagvattenlösningar med regnbäddar och en dagvattensjö. När området är färdigt kommer det att omfatta 750 bostäder, kommersiella lokaler samt skolor och fritids.

Stadsdelen Sigtuna stadsängar är tänkt att präglas av små kvarter med varierande bygghöjder. Det ska anläggas flera regnbäddar (rain gardens) och en strategiskt placerad dagvattensjö. Regnbäddarna byggs upp av flera olika lager markmaterial och vegetation för att efterlikna naturens sätt att omhänderta dagvatten

Första inflyttning beräknas till 2018 och i början av 2030-talet väntas den nya stadsdelen vara helt klar.

Planeringen kring Sigtuna stadsängar har varit ett ovanligt projekt. NCC Bostad AB och Sigtuna kommun bjöd in invånarna och tillsammans skapades en vision av ett samhälle. Invånarna fick tycka till och vara med och diskutera fram hur bostadsområdet ska se ut, vilka serviceinrättningar som bör finnas och vilken typ av miljö som ska erbjudas.

– Att tusentals medborgare tillsammans med Sigtuna kommunfullmäktige har ställt sig bakom skapandet av Sigtuna stadsängar gör oss stolta och hedrade, säger Kim Hultén, verksamhetschef för Sigtuna stadsängar Exploaterings AB.
Cirkulation

1 650 FLER LADDPUNKTER FÖR ELBILAR MED KLIMATKLIVET

De ansökningar som hittills fått investeringsstöd från Klimatklivet för att sätta upp laddstationer ger 1650 nya laddpunkter som kan ladda de över 16 000 elfordon som finns i Sverige. Det är ett betydande tillskott till Sveriges laddinfrastruktur.

Klimatklivet har hittills beviljat 105 ansökningar som ska förbättra Sveriges laddinfrastruktur för elfordon. En omställning till en fossilfri transportsektor bidrar till Sveriges miljömål om minskade utsläpp som påverkar klimatet och till målet om ett fossilfritt Sverige.

– Det är glädjande att det har kommit in, och nu beviljats, så många ansökningar om laddinfrastruktur. Det är många aktörer som vill bidra till omställningen av transportsektorn. Ett ändamålsenligt system av laddmöjligheter är viktigt för att få fler elfordon och minska fossilberoendet på vägarna, säger Anders Lewald, samordnare vid Energimyndigheten.

De flesta beviljade ansökningarna gäller att etablera publika laddstationer, där alla får ladda. Att ha publika laddstationer är viktigt för att få fler elfordon då det skapar förtroende och möjliggör god rörlighet.

Men publik laddning utgör endast en mindre del av den laddade energin som behövs och bör ses som ett komplement till icke-publik laddning. En icke-publik laddstation kan exempelvis finnas vid en enskild parkeringsplats hos en bostadsrättsförening. En stor fördel med elfordon är att bilen kan laddas när den ändå står parkerad. En del av Energimyndighetens roll är just att främja en laddinfrastruktur som fångar de verkliga behoven kring laddning och inte kopierar ett konventionellt fossilt system.

– Att som boende i hyres- eller bostadsrätt kunna ladda bilen vid hemmet är en förutsättning för att faktiskt byta till elfordon. Vi vill se fler sådana ansökningar, säger Anders Lewald, vid Energimyndigheten.

SOLENERGIN I SVERIGE FÖRDUBBLAD

Solenergin fortsätter att växa. Under 2015 var effekten dubbelt så stor som 2014 i Sverige, precis som den innan dess fördubblades mellan 2013 och 2014, visar siffror från Energimyndigheten.

Men trots ökningen så står solenergin fortfarande bara för 0,1 procent av den totala elproduktionen i Sverige, jämfört med Italien och Tyskland, där den står för 8 procent, skriver Dagens Nyheter.

Det är stor skillnad mellan hur stor utbyggnaden är i olika kommuner. Linköping har kommit i särklass längst med Västerås på andra plats och Stockholm på tredje.

SÄNKT SKATT PÅ BIOBRÄNSLE

Finansdepartementet föreslår att energiskatten för etanol och biodiesel ska sänkas. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti i år.

Beskedet från regeringen kommer efter att Sveriges Energimyndighet konstaterat att etanol E85 och biodiesel FAME inte varit överkompenserade genom den tidigare skattebefrielsen.

Enligt EU-rätten utgör skattebefrielse en form av statligt stöd, som kan snedvrída konkurrensen. Därför får biobränslen inte kompenseras för mycket i förhållande till de fossila drivmedel de ersätter.

– Det är positivt att regeringen vill ändra skatterna, men det går inte att vänta till augusti med att rätta till den felaktiga beskattningen. Biodrivmedlen belastas i så fall med en felaktig skatt under sju av årets tolv månader, säger Tomas Ekbohm, biodrivmedelsexpert på branschorganisationen Svebio, Svenska Bioenergiföreningen.

FINANSINSPEKTIONEN VILL STRESSTESTA FINANSFÖRETAG FÖR KLIMATRISKER

Finansinspektionen, FI, varnar i en rapport för att klimatförändringen kan komma att innebära stora förändringar i vårt ekonomiska och finansiella system. I rapporten, som överlämnats till regeringen, beskriver FI hur klimatförändringen påverkar den finansiella stabiliteten.

Två större risker har identifierats. För det första ökar klimatriskerna när den globala medeltemperaturen och havsnivåerna stiger samtidigt som extremväder blir mer vanligt. En direkt konsekvens av denna utveckling är att försäkringskostnaderna kommer att öka i takt med att skadorna blir större. Samtidigt uppstår även omställningsrisker, till följd av bland annat förstörda ekosystem, ökade hälsoproblem och en lägre produktivitetstillväxt.

Finansinspektionen anser att finansföretagen bör arbeta med scenarieanalyser och stresstester för att identifiera vilka risker man står inför. FI befarar att många finansföretag inte ser tillräckligt långt fram och att man därför inte är medveten om klimatriskerna.

I en kommande rapport ska FI ta fram förslag på hur den finansiella sektorn kan bidra till att uppfylla hållbarhetsmålen.

SVENSKA KYRKAN: HÅLLBARA INVESTERINGAR GER BÄTTRE AVKASTNING

Svenska kyrkans kapitalförvaltning har för fjärde året i rad haft en avkastning som gått bättre än marknaden. Svenska Kyrkan, som valt att sätta höga hållbarhetskrav på alla investeringar, visar i dag sitt finansiella resultat för 2015 som landade på 326 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 5,1 procent.

– Vi har en entydig policy som går ut på att välja kapitalförvaltare som hittar bolag där hållbarhet är en viktig del i affärsidén. Den här typen av bolag ger nämligen ofta en bättre långsiktig avkastning, säger Anders Thorendal, Svenska kyrkans finanschef, till Aktuell Hållbarhet.

Strategin att hitta företag med hållbarhet som affärsidé har varit allra mest framgångsrik när det gäller aktier på globala marknader och tillväxtmarknader. En framgångsrik kapitalförvaltare som Svenska Kyrkan använder sig av är till exempel Generation Investment Management som grundades av Al Gore och som förra året hade en avkastning på 13 procent, vilket till exempel är 6 procent bättre än det globala indexet MSC World.

·EKOSOFIA·

- En annan strategi som jag verkligen kan rekommendera är att växla om ränteförvaltning mot gröna obligationer. På så sätt ställer man om investeringarna mot hållbarhet, men med i princip oförändrad riskbild, säger Anders Thorendal.

Svenska kyrkan äger genom sin kapitalförvaltning ett kapital på 6,6 miljarder kronor som enligt organisationens riktlinjer ska investeras ansvarsfullt. Svenska kyrkan har sedan länge beslutat att avstå från att investera i branscher som utvinning av kol, olja och gas samt vapen och tobak.

STORT KLIMATENGAGEMANG I INDIEN OCH KINA

En färsk internationell undersökning från Världsnaturfonden WWF visar att befolkningen i tre av världens största länder – Kina, Indien och USA – tycker att det är viktigt att leva klimatsmart.

Ungefär hälften av de svarande i Kina och Indien håller helt och fullt med om påståendet att det är viktigt att leva klimatsmart. Totalt instämmer omkring 95 procent i Kina och Indien och över 80 procent i USA, Norge och Sverige att det är viktigt.

- WWFs undersökning har gjorts av Cint och bygger på intervjuer med 2500 personer i Kina, Indien, USA, Norge och Sverige.

När det gäller åtgärder för att minska klimatförändringarna – som att försöka resa mer klimatsmart eller att dra ner på köttätandet – är ambitionsnivån högre i Kina och Indien, enligt svaren i undersökningen:

Två tredjedelar av respondenterna i Kina och hälften av indierna uppger att de försöker resa klimatsmart genom att cykla, motsvarande siffra i Sverige är 43 procent.

I Sverige säger 37 procent att de försöker resa mer klimatsmart genom att åka kommunalt – motsvarande siffra är 59 respektive 70 procent i Indien och Kina. 37 procent av svenska befolkningen svarar att de kommer att dra ner på sitt köttätande det kommande året för att minska sin klimatpåverkan och trenden pekar mot att Sverige nu når den "peak meat" som redan ägt rum i USA. I Kina säger 63 procent att de planerar att dra ner på sitt köttätande.

20 EUROPEISKA STÄDER I UPPROP FÖR RENARE LUFT

Borgmästare och politiska ledare i 20 europeiska storstäder, däribland Stockholm, ställer nu krav på sina regeringar och EU att agera för att kraftigt minska utsläppen från fordonstrafiken. Borgmästarna menar att politikerna måste prioritera medborgarnas hälsa, framför bilindustrins intressen.

Enligt en artikel som publicerats i Le Monde, pekar borgmästarna på den skyldighet de har att skydda liv och hälsa hos sina medborgare. Ett stort problem är de utsläpp som orsakas av trafik och transporter.

Borgmästarna skriver att tuffare utsläppskrav på bilindustrin därför är ett måste. Det som nu fått dem att agera är att en expertkommitté från EU:s medlemsstater, gett klartecken för att bilindustrin ska få överskrida gränsvärden för kväveutsläpp med över 110 procent. Något som också EU-parlamentet stödjer.

Det är helt fel väg att gå, att göra undantag från lagstiftningen, för att kunna öka utsläppen, skriver borgmästarna.

Uppropet mot luftföroreningar är underskrivet av borgmästarna i Stockholm, Paris, Amsterdam, Aten, Barcelona, Bryssel, Bukarest, Budapest, Köpenhamn, Lissabon, Madrid, Milano, Nicosia, Oslo, Riga, Rotterdam, Sofia, Valetta, Warszawa och Wien.

Le Monde

**REGERINGEN TILLSÄTTER DELEGATION FÖR SVERIGES GENOMFÖRANDE AV
AGENDA 2030**

– Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030. Agendan och de 17 målen ligger i stora delar i linje med de mål som riksdagen fastställt inom olika politikområden. Inom flera områden finns redan i dag initiativ, handlingsplaner och strategier som kan bidra till att uppfylla agendans mål. Sverige har ett bra utgångsläge och vårt arbete med agendan ska stärka en hållbar utveckling i Sverige, men också i resten av världen. Delegationen kommer att ha en mycket viktig roll i det arbetet, säger civilminister Ardalan Shekarabi.

Delegationens syfte är att verka för och underlätta och stimulera arbetet med genomförandet av Agenda 2030. I uppdraget ingår bland annat att göra en kartläggning och bedömning av i vilken utsträckning som Sverige uppfyller agendans mål och delmål, lämna förslag till övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande, samt sprida information om goda exempel på området för social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling och verka för att dessa ges uppmärksamhet.

– En styrka med de globala målen är att de gäller alla världens länder. Detta är världens chans att utrota fattigdom, förtryck och ställa om till hållbara samhällen. Biståndet spelar en viktig roll för att nå de allra mest utstatta men alla politikområden ska bidra med beslut som undanröjer hinder och skapar möjligheter för en hållbar utveckling. Delegationen är viktig för att driva på detta arbete. Vi som regering har ett särskilt ansvar, men för att agendan ska bli verklighet krävs ett brett folkligt engagemang, säger biståndsminister Isabella Lövin.

Ordförande Parul Sharma och ledamöterna i delegationen, bl a Mattias Klum, Johan Rockström och Johanna Sandahl, har tillsammans en bred kompetens och erfarenhet. De har bl.a. arbetat med frågor som rör mänskliga rättigheter, CSR, kultur, miljö, kommuner, myndigheter, näringsliv, civilsamhälle, forskning och internationellt utvecklingsarbete.

Grundläggande miljöutbildning – 25 maj 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Parisavtalet – risker och möjligheter för företag

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris. Vi redovisar de viktigaste överenskommelserna och besluten, liksom hur det påverkar näringslivet och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030 – FN:s globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringslivet och företagande.

– Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling – 17 maj 2016

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otilåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till medarbetare, kunder och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg,

magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande

– ekософи – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se